

Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі
С.Сейфуллин атындағы Қазақ Агротехникалық университеті

Университеттің ғылыми
Кеңесі отырысында
қарастырылған
Хаттама № 19
« 31 » 08 2022 ж.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
«Қорғаныш орман өсіру»

Білім беру саласының коды және класификациясы:

6B08 Ауыл шаруашылығы және биоресурстар

Дайындық бағытының коды және класификациясы:

6B083 Орман шаруашылығы

Халықаралық білім беру стандартының класификациясындағы коды:

0821

Дәрежесі: «Қорғаныш орман өсіру» білім беру бағдарламасы бойынша ауыл шаруашылығы бакалавры

Оку мерзімі: 4 жыл

Астана, 2022

Авторлық ұжым:

Сарсекова Д.Н.- а.ш.ғ.д., доцент, С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ, орман ресурстары және орман шаруашылығы кафедрасының менгерушісі;

Эбель А.В.- РФ а.ш.ғ.к., С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ, «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» кафедрасының аға оқытушысы, С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ Агрономия факультетінің «Сары-арқа» ОҒӨК декан орынбасары;

Дудина Н.Н. - С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» кафедрасының аға оқытушысы;

Мазаржанова Қ.М. – а.ш.ғ.к., С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» кафедрасының аға оқытушысы;

Копабаева А.А. – а.ш.ғ. магистрі, С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ «Орман ресурстары және орман шаруашылығы» кафедрасының аға оқытушысы.

Авторлық ұжым «С.Сейфуллин атындағы ҚАТУ» АҚ бүйрекі бойынша бекітілген №932-Н 12.12.2018 ж.

«Қорғаныш орман өсіру» білім беру бағдарламасы Орман ресурстары және орман шаруашылығы кафедрасының отырысында қарастырылған, Хаттама №1 «26» тамыз 2022 ж., факультет Кеңесімен макұлданған, Хаттама № 1 «27» тамыз 2022ж.

Орман шаруашылығы, жабайы табигат
және қоршаган орта факультетінің деканы

Сарсекова Д.Н.

«Орман ресурстары және орман
шаруашылығы» кафедра менгерушісі

Боранбай Ж.Т.

Мазмұны

№	Компонент атавы	Бет
1.	Білім беру бағдарламасының паспорты	4
2.	Білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы	4
3.	Бітірушінің құзыреттілік моделі (портреті)	5
4.	Кәсіби тәжірибеден өту базасы	7
5.	Білім беру бағдарламасының құрылымы	8
6.	1-қосымша. Академиялық күнтізбе	11
7.	2-қосымша. Жұмыс оку жоспары	12
8.	3-қосымша. Міндетті және ЖОО компоненті пәндерінің сипаттамасы	14

1 Білім беру бағдарламасының паспорты

1.1 Білім беру бағдарламасының мақсаты: 6B083 - «Орман шаруашылығы» бағыты бойынша «Қорғаныш орман өсіру» модульдік білім беру бағдарламасы орман шаруашылығы саласы мамандықтарына деген сұраныстың жоғарылауына байланысты жұмыс берушілердің сұранысы негізге ала отырып дайындалған.

Модульдік білім беру бағдарламасы түлектерге орман ресурстарын қорғау және есепке алу, орманды пайдалану, екпе ормандарн құру және отырғызу материалдарын өсіру, орман көшетжайларының жобаларын жасау, екпе ормандарын, қорғаныштық орман екпелерін жасау тәсілдерін, орман мелиорациясы және орманды қалпына келтіру бойынша терең теориялық білім және тәжірибелік дағдыларды менгеріп алуға мүмкіндік береді.

Бағдарламаның мақсаты қорғаныштық орман өсіру және орман шаруашылығы саласы бойынша өндірістік іс-әрекетке бейім, бәсекеге қабілетті кәсіпқой маманды дайындал, шығармашылығын дамыту, алған білімін тәжірибеде іс жүзінде асыру.

2 Білім беру бағдарламасының жалпы сипаттамасы:

ББ өзектілігі, «Қазақстан-2050» мемлекеттік Стратегиясын (осыған сәйкес, Қазақстанның орманды ауданы 2030 жылға қарай 5% дейін жоғарылады) орындаған іске асыру үшін орманды орналастыратын, орманды пайдалануды жоспарлай алатын, орманды қалпына келтіретін, орманды зиянкестердің әсерінен және өрттерден қорғай алатын, орманды қорғауды жасайтын жоғары квалификациялы мамандарды дайындау қажет. Қазақстан Республикасының орман алқаптарының жағдайын зерттеу бойынша жұмыстарды жүргізу орман экожүйесіне және қоршаған ортаға антропогенді әсерлердің қүшеноімен де байланысты.

Қорғаныштық орман өсірудегі орман мелиорациялық және орман шаруашылық жұмыстарының қазіргі қарқыны мен сапасы тәмен, олар жиі кешенді емес, фрагменттік сипатта болады. Сондықтан "Қорғаныштық орман өсіру" ББ бойынша Қазақстанның орман-дала және дала аймақтарында жоғары білікті мамандарды даярлау проблемасы туындейдьы.

Бәсекеге қабілетті басымдылық болып қазіргі заманғы құралдары бар зертхана және компьютерлік сыйныптарында үйрететін, бойларына отандық әдістерді және шет елдік тәжірибелерді сіңірген шетел тілінде оқытатын жоғары квалификациялы оқытушылар құрамы жатады.

Бірегейлігі орман ресурстарын есепке алу және қорғау, орман пайдалану, орман екпелерін құру тәсілдері, қорғаныштық орман екпелері, "Бурабай" МҰТП орман алқаптарында, «ҚазОШАФЗИ» ЖШС ЖШС дендропаркасында, "Республикалық

орман селекциялық-тұқым шаруашылығы орталығы" РМҚҚ-да тікелей Орман мелиорациясы технологиясы бойынша терең теориялық білім мен тәжірибелік дағдыларды алumen қамтамасыз етіледі.

ББ стейкхолдерлері болып орман шаруашылығы саласындағы мекемелер саналады: "Жасыл Орман" ҚР Орман шаруашылығы және орман өндіреу үйымдарының Қауымдастыры" ЗТБ Кеңесі, Ақмола облысы «Ақкөл» орман шаруашылығы ММ, Астана қаласы және Қазақстанның басқа облыстарының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалану Басқармалары.

3 Бітірушінің құзіреттілік моделі (портреті)

3.1 Кәсіби қызмет ету салалары:

"Корғаныш орман өсіру" білім беру бағдарламасы бойынша бітірушілердің кәсіби қызмет саласы: орман шаруашылығы, елді мекендерді көгалдандыру және көркейту, коммерциялық орман шаруашылығы, корғаныш орман өсіру болып табылады. Бітірушілердің кәсіби қызметінің объектілері: орман шаруашылығының мемлекеттік мекемелері, ұлттық және табиғи парктер, корықтар, көгалдандыру үйымдары, орман орналастыру және жобалау кәсіпорындары, орман питомниктері болып табылады. Кәсіби қызмет пәндері: орман ресурстарын есепке алу және ормандарды қорғау, орман пайдалану, орман екпелерін құру және отырғызу материалдарын өсіру, елді мекендерді көгалдандыру және көркейту бойынша жұмыстарды үйымдастыру.

3.2 Кәсіби қызмет ету түрлері:

«Корғаныштық орман өсіру» білім беру бағдарламасының 6В083-«Орман шаруашылығы» бағыты бойынша түлектер келесідей кәсіби әрекет ету түрлерін көрсете алады:

- өндірістік-технологиялық;
- үйымдастыру-басқарушылық;
- жобалық.

3.3 Жалпы білім беру құзыреттілігі:

- әлеуметтік және өндірістік салаларда болып жатқан барлық оқиғаларды өзінің бағалаудың дәлелдеу және қазіргі Қазақстан тарихы оқиғаларының себептері мен салдарларын талдау үшін тарихи сипаттаманың әдістері мен тәсілдерін пайдалану;

- әлеуметтану, мәдениеттану және психологияның базалық білімін ескере отырып, тұлғааралық, әлеуметтік және кәсіби коммуникацияның әр түрлі салаларындағы жағдайларға баға беру;
- жеке және кәсіби бәсекеге қабілеттілікті көрсету;
- әлемдік мойындалған қоғамдық-гуманитарлық ғылымдар саласындағы білімді тәжірибеде қолдану және зерттеу нәтижелерін жалпылау;
- тұлғааралық, мәдениетаралық және өндірістік (кәсіби) қарым-қатынас міндеттерін шешу үшін қазак, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша түрде коммуникацияға кіру;
- жеке қызметте әр түрлі ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың түрлерін пайдалану.
- ғылыми зерттеу және академиялық жазу әдістерін білу және оларды орман шаруашылығында қолдану;
  - фактілер, құбылыстар, теориялар және олардың арасындағы күрделі байланыстар туралы білім мен түсініктерді орман шаруашылығында қолдану;
  - академиялық адалдық принциптері мен мәдениетінің маңыздылығын түсіну.

3.4 Базалық құзыреттілігі:

- жаңа ортада, неғұрлым кең пәнаралық kontekste мәселелерді шешу үшін өз білімін, түсінігін және қабілеттің кәсіби деңгейде қолдану;
- бірлескен жобалар мен іс-шараларда басқа мамандармен жұмыс істеу;
- командалық жұмыс, келіссөздер және ұйымдастыру дағдыларын көрсету;
- жаңалықтар мен өзгерістерді позитивті қабылдау;
- жасыл өсімдіктің негізгі физиологиялық үрдістерінің табиғаты туралы, өсімдіктердің қоршаған ортамен қарым-қатынасының негізгі заңдылықтары мен реттеу механизмдері туралы түсінікке ие болу;
- ормандағы таксация, мониторинг және түгендеу (инвентаризация) әдістерін менгеру;
- далалық жағдайларда геодезиялық өлшеу құралдарын пайдалана отырып, жергілікті жерде орман шаруашылығы объектілерінің шекараларын сипаттау;
- Қазақстанда интродукцияланған ағаш өсімдіктерінің орман құраушы түрлерін білу;

- пісіп-жетілген, қураған екпелерді кесу, күтіп-баптау кесудің және орманды күтіп-баптаудың басқа да түрлерінің экологиялық салдарларын бағалау және талдау дағдысын менгеру.

3.5 Кәсіби құзыреттілігі:

- ормандардың өнімділігі мен орнықтылығын арттыратын, топырақтың су және жел эрозиясының алдын алу және техногендік ландшафттарды қалпына келтіру үшін орман өсіру әдістерін, орманды қалпына келтіру технологиясын, құралдары мен әдістерін білу және түсіну;

- орман екпелерін, қорғаныштық орман екпелерін құру және өсіру технологиясын жобалау, енгізу және бақылау;

- ормандарды, регламенттерді игеру, орман екplerін өндіру, санитарлық-сауықтыру іс-шаралары, орман участеклерін, орман питомниктерін, плантацияларды, гидромелиоративтік жүйелерді экологиялық, экономикалық параметрлерді ескере отырып, ертке қарсы шаралардың жобаларын дайындау;

- орман қорғау іс-шараларын жоспарлау және жобалау, олардың экономикалық және экологиялық тиімділігі мен мақсаттылығын негіздеу;

- қолданыстағы стандарттар бойынша ағаш материалдарының сапасын бағалау қабілетін менгеру;

- орман ресурстары туралы білімдерін ұтымды пайдалануды ұйымдастыру және аумаққа антропогендік әсерді азайту жөніндегі іс-шараларды анықтау үшін білімдерін пайдалану.

4 Кәсіби тәжірибеден өту базалары:

Кәсіби тәжірибе – 21 кредит, соның ішінде: 1 оку тәжірибесі (ботаника және дендрология бойынша) – 4 кредит; 2 оку тәжірибесі (орманшылық және орман питомнигі бойынша) – 4 кредит; өндірістік – 10 кредит, диплом қорғау алдындағы тәжірибе – 3 кредит.

Студенттер ботаника және дендрология пәндері бойынша оку тәжірибелерін «Астана-Зеленстрой» АҚ, «Жасыл Аймақ» РМҚҚ базаларында және де қалалық саябақ, скверлер территорияларында өтеді. «Орманшылық» және «Орман питомнигі» пәндері бойынша оку тәжірибелерін Сандықтау оқу-өндірістік орман шаруашылығы және Ақкөл ОШММ базаларында өтетін

болады. Өндірістік және диплом алдындағы тәжірибелерді келесідей кәсіпорындарында өтеді: Орман және жануарлар дүниесін қорғау мемлекеттік мекемелері, облыстық аумақтық инспекциялары, кәсіпорындарда: «Астана-Көгалдандыру» АҚ, «Жасыл Аймақ» РМҚҚ, «Астана орманы», «Республикалық селекциялық орталығы» РМҚҚ, «ҚазОШАҒЗИ» ЖШС, ҚР ЕҚТА, мемлекеттік қорықтар, резерваттар, ұлттық табиғи саябақтары, табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармаларында, елді мекендердің көгалдандыруда және абаттандыруда жауап беретін коммуналдық кәсіпорындары мен басқа мемлекеттік мекемелер, және де орман шаруашылығы саласында әрекет ететін жеке фирмаларда.

5 Білім беру бағдарламасының құрылымы

№	Пәндердің циклдері және атаулары	Жалпы енбек көлемі	
		Академиялық сағат бойынша	Академиялық кредит бойынша
1	2	3	4
1	Пәндердің жалпы білім беру циклі (ЖББП)	1680	56
	Міндетті компонент	1530	51
	Қазақстанның қазіргі заманғы тарихы	150	5
	Философия	150	5
	Шет тілі	300	10
1)	Орыс (Қазақ) тілі	300	10
	Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (ағылшын тілінде)	150	5
	Әлеуметтік-саяси білімдер модулі (әлеуметтану, саясаттану, мәдениеттану, психология)	240	8
	Дене шынықтыру	240	8
2)	Жоғары оқу орны компоненті	150	5
	Экология және тіршілік қауіпсіздігі негіздері	150	5
2	Базалық пәндер циклі (БП)	3360	112
1)	Жоғары оқу орны компоненті	1530	51
	Кәсіби-бағытталған шетел тілі	120	4
	Кәсіби орыс (қазақ) тілі	90	3
	Орман ботаникасы және ағаш өсімдіктерінің физиологиясы	120	4

	Орман ботаникасы пәнінен оқу тәжірибесі	60	2
	Дендрология	150	5
	Рекреациялық пайдалану негіздерімен орманшылық	180	6
	Дендрология пәнінен оқу тәжірибесі	60	2
	Орманшылық және орман питомниктері пәнінен оқу тәжірибесі	120	4
	Орман питомникалық ісі	180	6
	Екпе ормандар	150	5
	Орман шаруашылығындағы биометрия	150	5
	Орман таксациясы	150	5
2)	Таңдау бойынша компонент	1830	61
	Орман топырақтану	120	4
	Метеорология	120	4
	Орман андары және құстарының биологиясы	120	4
	Инженерлік геодезия	150	5
	Орман шаруашылығы жұмыстарын механикаландыру	120	4
	Ормантану және орман ресурстарын тану	180	6
	Плантациялық орман өсіру	120	4
	Орман ағаш түрлерінің селекциясы	150	5
	Орман құру	150	5
	Орман басқару және орман заңнамалары	150	5
	Геоакпараттық жүйелері және орманды қашықтан басқару	150	5
	Орман экономикасы	150	5

	Орман шаруашылығындағы кәсіпкерлік қызмет негіздері	150	5
3	Кәсіптік пәндердің циклі (ПП)	1800	60
1)	Жоғарғы оқу орны компоненті	1800	60
	Елді мекендерді көгалдандыру	180	6
	Орман пирологиясы	150	5
	Орман қорғау	180	6
	Қорғаныш орман өсіру және орман мелиорациясы	180	6
	Орман тауарларын тану	150	5
	Сүрек өндеу технологиясы	120	4
	Орманды пайдалану	180	6
	Бақ-саябақ өнерінің негіздері	150	5
	Орман шаруашылығындағы еңбек қорғау	120	4
	Өндірістік тәжірибе	300	10
	Диплом қорғау алды тәжірибе	90	3
4	Қосымша оқу түрлері (ҚОТ)		
5	Қорытынды аттестация	360	12
1)	Мамандық бойынша мемлекеттік емтихан немесе дипломдық жұмысты (жобаны) жазу және қорғау	360	12
	Барлығы	7200	240

2-көсімшә. Жұмыс оқу жоспары

Қазақстан Республикасы Ауди шаруашылық мекемесінің
С. Сейфуллин стипендиянын Қазақ агротехникалық университеті

Жаңораттік

Гашымжанов Айдар

жардам

Хаттығ №

“ ” 20 г.

БЕКІТЕМІН

Бақытова Терегасынай

бірнешіл орынбасар

АД "ҚАТУ"

Әбдіров А.М.

“ ” 20 г.

ЖҰМЫС ОҚУ ЖОСПАРЫ

В079 - Ортақ шаруашылық жөннөдім бөлімшә

"Корғаныш ортақ есіру" Модульдік білікті беру бағдарламасынан

2019-2023 оқу жылдан әртүрлек

Академикалық дәрежесі: Бекалыр

Оқуы формасы: Курділі (басылар 4 жыл) траектор

Оқула түсінген жыл: 15-08-2019

Модульдік шифрі	Модульдік атауы	Пәннің цины	Пәннің жомындық	Пәннің коды	Пәннің атауы	Академиялық кредиттер	Оқыту сенингі	Семестр	Сабактар саны				Курс пен семестр бойынша кредиттердің болінуі																	
									Емтиханда	Р (семестр)	Кіргізтк жұмыс / Кіргозов	Барлық	Даріоханалық жұмыс			СВЖ	1 курс			2 курс			3 курс			4 курс				
													Дәрістөр	Лабора	Техни	Студиял	СВЖ	СВЖ	1 сем	2 сем	3 сем	4 сем	5 сем	6 сем	7 сем	8 сем	9 сем	10 сем	11 сем	12 сем
1	ЖББП	МК	PS 1104		Саясаттану және алеуметтану	4	1	1	4/120	1,3/20		1,3/20	16	84	40															
2	ЖББП	МК	SIKG 1100		Қазақстанның қаөріг заманы тарихы (МЕ)	5	1	1	5/150	1,3/20		2/30	20	80	50															
3	ЖББП	МК	FK 1105		Дене шынықтыру	2	1		2/80			4/60	0	0	2.0															
4	ЖББП	ЖК	EOBZh 1111		Экология және тіршілік қауіпсіздігі негіздері	5	2	2	5/150	1,3/20		2/30	20	80	50															
5	ЖББП	МК	FK 1106		Дене шынықтыру	1	2		1/30			2/30	0	0	1.0															
6	ЖББП	МК	IKT 1100		Ақпараттық коммуникациялық технологиялар	5	3	3	5/150	1,3/20	2/30.0		20	80	50															
7	ЖББП	МК	FK 1107		Дене шынықтыру	1	3		1/30			2/30	0	0	1.0															
8	ЖББП	МК	Fil 2100		Философия	5	4	4	5/150	1,3/20		2/30	20	80	50															
9	ЖББП	МК	FK 2108		Дене шынықтыру	2	4		2/80			4/60	0	0	2.0															
10	ЖББП	МК	FK 2109		Дене шынықтыру	1	5		1/30			2/30	0	0														1.0		
11	ЖББП	МК	FK 2110		Дене шынықтыру	1	6		1/30			2/30	0	0														1.0		
12	Жалпы білім беру	БП	ЖК	LBFDR 1203	Орман ботаникасы және ағаш осіндіктірінің физиологиясы	4	2	2	4/120	1,3/20	0		16	84	40															
13						5	3	3	5/150	1,3/20	2/30.0		20	80	50															
14	Tindir	ЖББП	МК	KRYa 1100	Қазақ (орыс) тілдері	3	1	1	3/90			2/30	12	48	3.0															
15		ЖББП	МК	Гү 1100	Шетел тілі	4	1	1	4/120			2,7/40	16	84	4.0															
16		ЖББП	МК	Гү 1100	Шетел тілі	3	2	2	3/90			2/30	12	48	3.0															
17		ЖББП	МК	KRYa 1100	Қазақ (орыс) тілдері	3	2	2	3/90			2/30	12	48	3.0															
18		ЖББП	МК	Гү 1101	Шетел тілі	3	3	3	3/90			2/30	12	48	3.0															
19		ЖББП	МК	KRYa 1103	Қазақ (орыс) тілдері	4	3	3	4/120			2,7/40	16	84	4.0															
20		БП	ЖК	PKRYa 2237	Кесібі қазақ (орыс) тілі	3	4	4	3/90			2/30	12	48														3.0		
21		БП	ЖК	PDIYa 2238	Кесібі бағытталған ағылшын тілі	4	6	6	4/120			2,7/40	16	84														4.0		
22		ЖББП	МК	KP 1112	Мәдениеттік салын	4	2	2	4/120	1,3/20		1,3/20	16	84	4.0															

